

Концепт КОРАБЛЕГИБЕЛЬ в есе Джона Фаулза "Shipwreck": нерефлексивний і рефлексивний аспекти

Т.В. Луньова*

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, м. Полтава, Україна

*Corresponding author. E-mail: lunyovat@yahoo.com

Paper received 14.11.15; Accepted for publication 27.11.15.

Анотація. У статті запропоновано розмежовувати нерефлексивну і рефлексивну вербалізацію концептів. Нерефлексивна актуалізація концепту визначається як така його мовна об'єктивізація, коли предметом думки є певне явище, відображене в змісті концепту, а не сам зміст відповідного концепту. Рефлексивна вербалізація концепту спостерігається тоді, коли цей концепт стає об'єктом уваги і аналізу мовця. Відповідно до вищевказаного розмежування проведено дослідження специфіки нерефлексивної і рефлексивної актуалізації концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ в есе Джона Фаулза "Shipwreck". З'ясовано, що під час нерефлексивної актуалізації концепт КОРАБЛЕГИБЕЛЬ об'єктивується в тексті есе у сукупності своїх логічної, образної та емотивної складових, представлених рядом концептуальних складників. Рефлексивна актуалізація вказаного концепту здійснюється з морально-етичної позиції і результує в експлікації причин потягу людей до споглядання місць загибелі кораблів. Специфікою нерефлексивної актуалізації концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ є наявність метафоричної об'єктивізації концептуальних складників, що входять до образної та емотивної складових цього концепту. Для рефлексивної актуалізації досліджуваного концепту метафоризація не характерна, при цьому можуть бути метафорично представлені концепти, за допомогою яких аналізуються уявлення про кораблекатастрофи. Функція нерефлексивної актуалізації концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ полягає в тому, що завдяки нерефлексивним контекстам читачі есе мають змогу розширити свої знання про явище, репрезентоване даним концептом. Роль рефлексивної актуалізації концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ – сприяти формуванню усвідомленого ставлення до явища загибелі кораблів та критичної оцінки власних почуттів, які виникають під час споглядання решток загиблих кораблів.

Ключові слова: концепт, концептуальний складник, нерефлексивна актуалізація, рефлексивна актуалізація, метафорична концептуалізація

Домігшись чималих здобутків і водночас зіткнувшись із цілим рядом методологічних труднощів та зазнавши певних прорахунків [3], концептологія залишається перспективною галуззю сучасної лінгвістики, яка моделює когнітивні одиниці, пов'язані з тими чи тими лінгвальними одиницями, а також інтерпретує як особливості структури вербалізованого знання, так і специфіку семантики мовних одиниць.

Залежно від спрямування дослідницьких пошуків усю сукупність лінгвокогнітивних досліджень можна розділити на дві групи: 1) розвідки, присвячені моделюванню окремих концептів [10; 16; 8; 2; 9; 6 та ін.], 2) теоретико-методологічні праці, покликані виділити напрями і підходи у розмаїтті концептуальних студій, визначити та критично осмислити їхні методологічні засади, а також зіставити методологічні апарати і методи аналізу мовного матеріалу [3; 4; 7].

Реконструючи концепти, об'єктивовані різномірними мовними одиницями, дослідники зосереджуються переважно на аналізі нерефлексивних контекстів актуалізації концептів, тобто таких контекстів, у яких певний концепт використовується мовцем для концептуалізації дійсності і не є об'єктом цілеспрямованого та свідомого аналізу. Оскільки процеси повсякденного мислення та мовлення відбуваються переважно нерефлексивно [11, с. 74], повсякденне мислення та мовлення зосереджені на предметі думки і мовлення, а не на самих собі. Водночас людині властиво здійснювати рефлексивну діяльність [12, с. 5-6]. Різні аспекти рефлексивної мовленнєвої діяльності вже привернули увагу вчених [1; 5]. Однак питання про рефлексивну актуалізацію концептів залишається надзвичайно мало вивченим. Дослідження цього питання дозволить більш повною мірою описати динаміку функціонування концептів у дискурсах різних типів.

Метою даної розвідки є прослідкувати специфіку нерефлексивної і рефлексивної актуалізації концепту

КОРАБЛЕГИБЕЛЬ у тексті есе Джона Фаулза "Кораблегибель" ("Shipwreck"). Матеріалом для дослідження послугував повний текст есе [17]. Для аналізу мовного матеріалу застосовано метод концептуального моделювання у сукупності методик дефінітивного і контекстуального аналізу.

Есе Джона Фаулза "Кораблегибель" було написано як передмова до альбому фотографій решток загиблих кораблів коло островів Сілли [17, с. 320]. Перша актуалізація концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ у цьому есе здійснюється завдяки лексемі *shipwreck*, ужитій у якості назви есе [17, с. 320]. Спираючись на дані тлумачних словників [14; 15], які засвідчують узуально закріплену семантику лексем, котра корелює з типовими загальними знаннями і уявленнями мовців, що входять до складу концепту, об'єктивованого відповідною лексичною одиницею, можна реконструювати такі складники концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ, вербалізованого в сучасній англійській мові словом *shipwreck*: "руйнування і подальше потопання корабля в морі під час шторму чи зіткнення": "*I.a. The destruction of a ship, as by storm or collision*" [15], "*the destruction or sinking of a ship at sea*" [14]. Іншими словами, у свідомості кожного мовця, який розуміє слово *shipwreck*, актуалізується концепт КОРАБЛЕГИБЕЛЬ як організована в ментальну цілісність сукупність знань про те, що внаслідок шторму чи аварії кораблі можуть потопати. Така актуалізація є нерефлексивною, оскільки мовці думають і уявляють собі загибель кораблів, а не свідомо і цілеспрямовано аналізують, що саме і як саме вони знають про кораблегибель.

У примітці, котра передує текстові есе, окремої вербалізації набуває концептуальний складник "море", об'єктивованій за допомогою слова *the sea* [17, с. 320], що сприяє його висвітленню, або, у термінології Р. Ленекера, профілюванню [13, с. 486, 409; див. також 7, с. 110]. Окрім цього, словосполучення *menacing*

coasts та the Scilly Isles [17, с. 320] актуалізують уявлення про небезпечне узбережжя та острови Сіллі, забезпечуючи збагачення актуалізованого концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ концептуальними складниками "небезпечне узбережжя" та "острови Сіллі" відповідно.

В аналізованому есе контексти, у яких концепт КОРАБЛЕГИБЕЛЬ актуалізується не рефлексивно, переважають за кількістю і обсягом контексти, у яких відбувається рефлексивна об'єктивація цього концепту. Це визначається спрямуванням есе "Shipwreck" розкрити саме явище загибелі кораблів, радше ніж проаналізувати знання про це явище.

У своїй **нерефлексивній актуалізації** концепт КОРАБЛЕГИБЕЛЬ розгортається в тексті есе у **сукупності логічної, образної та емотивної складових**.

1. Логічна складова концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ представлена у таких контекстах:

1.1. пояснення причин частих аварій кораблів коло островів Сіллі у минулому, а саме: недоліки карт, на яких острови Сіллі зображалися за десять миль на північ відносно їхнього справжнього положення ("Before 1750 almost all charts, lazily copying ancient error, showed the islands ten miles north of their true position." [17, с. 321]); наявність океанічної течії, яка відносить кораблі від їхнього курсу ("An oceanic drift [...] is a not an hour at most, but that is quite enough to push ships north of their supposed course." [17, с. 321]); недосконалість засобів навігації ("The perennial problem with incoming vessels in the days of dead reckoning (that is, establishing position by log and course steered, and not by sextant) was the need to make a recognizable landfall to know which of the two great channels, the Bristol or the English, one was in." [17, с. 322]; "I mentioned earlier that navigation techniques were only too literally hit-or-miss." [17, с. 328]); незадовільний технічний стан кораблів ("Then there was the condition of the ships themselves. [...] they were often sent out criminally overladen, undermanned, and rotten-timbered." [17, с. 328]);

1.2. наведення статистики кораблекатастроф ("Between 1864 and 1869, the Lloyd's registers give a world loss of ten thousands sailing ships. In 1856 alone, 1,153 vessels were lost around the British coasts [...]" [17, с. 326]).

2. Образна складова концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ у тексті есе об'єктивується у контекстах 2.1. опису місця катастрофи корабля та 2.2. опису загибелі кораблів. При цьому опис місця катастрофи здійснюється безпосередньо, тобто Джон Фаулз повідомляє про те, що бачив сам (2.1. "It was not only that we were anchored even then over a wreck – the Hollandia of 1743, with its cargo of silver pieces-of-eight and ducatoons." [17, с. 320-321]), а опис того, як гинули кораблі, здійснюється опосередковано, за допомогою переказу історій та оповідей про кораблегибель (2.2.а. "Again and again one reads the same story. There is cry from forward of 'Breakers ahead!'; then desperate commands to the helmsman, a wild scramble to get sails reset, to come up into the wind [...]" [17, с. 327]; 2.2.б. "One of the finest, because so plainly written, shipwreck accounts of the period is that of Thomas Cubbin. He was the experienced master of a sound merchantmen, the Serica, but he ran into a hurricane off Mauritius in 1868. Long before he abandoned ship, his crew virtually mutinied; they tried to get at the

liquor store, they refused to work the pumps." [17, с. 328]). У наведених вище текстових фрагментах образна складова концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ розгортається у вигляді деталізованих сценаріїв, які описують спроби уникнути зіткнення (2.2.а.) та непокору капітанові з боку команди корабля, що потрапив у складні погодні умови (2.2.б.). Використання предметної лексики (*ducatoons, breakers, sails, pumps*) сприяє актуалізації наочно-образних уявлень читачів: перелічені вище слова актуалізують ментальні картини дукатів, хвиль, які б'ються об скелі, вітрил та насосів відповідно.

3. Емотивна складова концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ об'єктивована в тексті есе шляхом актуалізації концептів СТРАЖДАННЯ ("[...] we know very well what it was like to be shipwrecked in the eighteenth and nineteenth centuries. Perhaps no form of human misery is so extensively recorded [...]" [17, с. 327]), ЖАХ ("The most terrible experience must have been the catastrophe out of nowhere, at night or in fog." [17, с. 327]), СМЕРТЬ ("[...] no islands in the world have a more lethal record than the Scillies [...]" [17, с. 321], "the toll they [the Scillies] have taken" [17, с. 321]).

Характерною ознакою **нерефлексивної актуалізації** складників концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ у тексті аналізованого есе є вживання **метафор**. Наприклад, у наведеному текстовому фрагменті "That these reefs and coasts remain hungry, we still have evidence every year." [17, с. 326] рифи та узбережжя метафорично концептуалізуються як монстри, котрі ніяк не можуть задовольнити голод і готові знову й знову ковтати кораблі. У текстовому фрагменті "black joke of the sea" [17, с. 321] море метафорично представлено як безжалюсний супротивник моряків. Окрім того, острови Сіллі метафорично концептуалізуються як гравці, які ще до початку змагання-гри з моряками – своїми супротивниками, мають над ними незаперечну перевагу: "In the case of the Scillies, the game for long was cruelly fixed against mariners." [17, с. 321]. Також у тексті есе актуалізовано метафору морського дна як бездонного рундука безжального Дейві Джонса, узуально зафіксовану в ідіомі Davy Jones's locker [15]: "[...] many drowned man have crawled up a beach or been picked up in small boats weeks after they were consigned by all probability to Davy Jones's bottomless locker." [17, с. 329-330].

З аналізу метафоричних контекстів випливає, що метафорична репрезентація є одним із засобів актуалізації образної та емотивної складових концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ в тексті есе.

До рефлексивної актуалізації концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ Джон Фаулз вдається **наприкінці есе**, коли письменник експліцитно ставить питання, чому споглядання решток загиблих кораблів є таким привабливим для людей: "I should like to go now into the calmer, though deeper and darker, waters of why the spectacle of the shipwreck is so pleasing [...]" [17, с. 329]. При цьому людська психіка метафорично представлена як глибока і темна вода (*the calmer, though deeper and darker, waters*).

Власне рефлексивному фрагменту тексту передують контексти, де рефлексивна і **нерефлексивна актуалізації** концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ тісно переплітаються: "There is, from dry land, great poetry and drama about the shipwreck; but no sailor would let me suggest

that the amusement of an audience is the heart of the matter. That heart lies, as it always has lain and always will lie, in the terror and despair, in the drowned, in the appalling suffering of the survived, the bravery of the rescuers." [17, с. 329]. Так, з одного боку, Джон Фаулз вказує на наявність естетичної складової у ставленні до кораблегибелі (*great poetry and drama about the shipwreck*), тобто експліцитно виділяє один зі складників концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ, хоча й не називає його складником чи компонентом, що обумовлено, звісно, тим, що дане есе не належить до власне концептологічних студій. Із другого боку, письменник вказує на те, що кораблегибель як явище пов'язане насамперед зі стражданнями людей, які потопують, і сміливістю рятувальників (*in the terror and despair, in the drowned, in the appalling suffering of the survived, the bravery of the rescuers*) – у цьому фрагменті нереклексивно об'єктивуються компоненти емотивної складової концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ: ЖАХ, ВІДЧАЙ, СТРАЖДАННЯ та СМІЛИВІСТЬ.

На рефлексивний характер того фрагменту тексту, де аналізується потяг до споглядання загиблих кораблів, вказує наявність лексем *regard* та *call* ("Our private attitude towards communal disaster, the joint death of other people, could be regarded as unalloyedly humanitarian only by a supreme optimist; yet I should not like to call it, short of the pathological extreme, unhealthy." [17, с. 329]), які засвідчують, що йдеться про спроби осмислення і пошук відповідної номінації аналізованого явища.

Розмірковуючи над причинами привабливості споглядання решток загиблих кораблів, Джон Фаулз зважує можливі інтерпретації цього потягу в рамках різних підходів: християнського, Аристотелівського, цинічного: "There is the Christian view: we feel pity for the victims. There is the Aristotelian: we feel purged, and go away better people. And so on, until we come down to the cynical: it is all a matter of schadenfreude, and at least the population problem is relieved a little." [17, с. 329]. Зрештою письменник пропонує власне пояснення – природну реакцію пов'язану з інстинктом самозбереження: "But I'm not sure that the most important reaction is not the instinctive: thank God this did not happen to me. In other words, we derive from the spectacle of calamity a sense of personal survival – as also, however tenuously,

intimations of the metaphysical sea of hazard on which we all sail." [17, с. 329]. Як бачимо з наведених вище текстових фрагментів, Джон Фаулз аналізує потяг до споглядання кораблекатастроф із морально-етичної позиції. Звісно, оскільки есе Джона Фаулза не належить до когнітологічних чи психологічних студій, письменник не послуговується спеціальним вузько-науковим термінологічним апаратом, а, витлумачуючи морально-етичну природу уявлень про КОРАБЛЕГИБЕЛЬ, користується загальноживаними словами англійської мови. У цьому рефлексивному контексті також зустрічається рефлексивне вживання концептуальної метафори ЖИТТЯ – ЦЕ МОРЕ НЕБЕЗПЕК (*intimations of the metaphysical sea of hazard on which we all sail*), де вираз *sea of hazard on which we all sail* об'єктивує концептуальну метафору, а слово *metaphysical* експліцитно вказує на те, що вираз *sea of hazard on which we all sail* слід тлумачити в переносному сенсі.

Підбиваючи підсумки проведеного дослідження, варто зазначити, що на відміну від нереклексивних контекстів, у рефлексивних контекстах сам концепт КОРАБЛЕГИБЕЛЬ не набуває метафоричної репрезентації, водночас при цьому можуть метафоризуватися інші концепти, які є інструментами опису концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ. Нереклексивні контексти передують рефлексивним, а сам перехід здійснюється плавно, але водночас чітко: так, власне рефлексивний аналіз відокремлений від попереднього тексту графічно (пропущено рядок). Завдяки нереклексивній актуалізації концепту КОРАБЛЕГИБЕЛЬ читачі есе мають змогу розширити свої знання про саме явище, репрезентоване даним концептом, а рефлексивні контексти есе сприяють формуванню усвідомленого ставлення до явища кораблегибелі, а також критичного самоаналізу природи цього ставлення.

У плані перспективи вбачається доцільним у подальших студіях відточити саму методіку аналізу нереклексивних і рефлексивних контекстів вербалізації концептів. Така удосконалена методика, застосована на широкому мовному матеріалі, дасть змогу детально вивчити особливості рефлексивної вербалізації концептів у невластивих наукових контекстах, що, безумовно, стане внеском у дослідження природи і особливостей людського мисленнєво-мовленнєвого процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Берестнев Г.И. Самосознание личности в зеркале языка: диссертация на соиск. степени канд. филолог. наук: 10.02.19 – общее языкознание, социолінгвістика, психолінгвістика. – Москва, 2000. – 243 с.
2. Воркачев С.Г. Счастье как лингвокультурный концепт. – М.: ИТДГК "Гнозис", 2004. – 236 с.
3. Воробьёва О.П. Концептология в Украине: обзор проблематики // Лингвоконцептология: перспективные направления: монография / авт. кол.: А.Э. Левицкий, С.И. Потапенко, О.П. Воробьёва и др.; под ред. А.Э. Левицкого, С.И. Потапенко, И.В. Нейдановой. – Луганск: "Изд-во ГУ ЛНПУ имени Тараса Шевченко", 2013. – С. 10-37.
4. Мартиноук А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 196 с.
5. Морозкина Т.В. Коммуникативно-прагматические условия формирования и актуализации рефлексивного дискурса (на материале художественных текстов немецкого и русского языков): диссертация на соиск. степени канд. филолог. наук: 10.02.19 – теория языка. – Ульяновск, 2005. – 227 с.
6. Поліна Г. В. Мовна об'єктивація концепту БОГ в англійському дискурсі XIV-XX століть: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 – германські мови. – Харків, 2004. – 23 с.
7. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с.
8. Степанов Ю.С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования. – М.: Школа "Языки русской культуры", 1997. – 824 с.
9. Шамаева Ю.Ю. Когнітивна структура концепту "РАДІСТЬ" (на матеріалі англійської мови): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 – германські мови. – Харків, 2004. – 20 с.
10. Bierwiazzonek, B. A Cognitive Study of the Concept of LOVE in English. – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2002. – 228 p.

11. Castañeda, H.-N. Thinking, Language, and Experience. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 1988. – 302 p.
12. Gombert, J.É. Metalinguistic Development [translated from French by Harvester Wheatsheaf]. — Chicago: The University of Chicago Press, 1992. – 246 p.
13. Langacker, R.W. Foundations of Cognitive Grammar. – Vol. I.: Theoretical Prerequisites. – Stanford: Stanford University Press, 1999. – 516 p.
14. Merriam-Webster Dictionary / URL: <http://www.merriam-webster.com/dictionary>
15. The Free Dictionary by Farlex / URL: <http://www.thefreedictionary.com>
16. Tissari, H. LOVEscapes. Changes in prototypical senses and cognitive metaphors since 1500. – Helsinki: Société Néophilologique, 2003. – 469 p.

ДЖЕРЕЛО ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

17. Fowles J. Shipwreck // Fowles J. Wormholes. – L.: Vintage, 1999. – P. 320-332.

REFERENCES

1. Berestnev, G.I. Consciousness of the person in the mirror of the language: dis. dr. filol. sc. 10.02.19 – general linguistics, sociolinguistics, psycholinguistics. – Moscow, 2000. – 243 p.
2. Vorkachev, S.G. Happiness as a linguocultural concept. – M.: ITDGK "Gnozis", 2004. – 236 p.
3. Vorobyova, O.P. Conceptology in Ukraine: an overview of the key issues // Lingvokontseptologiya: promising areas: monograph / A.E. Levitskiy, S.I. Potapenko, O.P. Vorobyova et al; ed. A.E. Levitskogo, S.I. Potapenko, I.V. Neydanovoy. – Lugansk: "Izd-vo GU LNPU imeni Tarasa Shevchenko", 2013. – P. 10-37.
4. Martynyuk, A.P. Dictionary of the key terms of cognitive-discursive linguistics. – Kh.: KhNU n.a. V.N. Karazin, 2011. – 196 p.
5. Morozkina, T.V. Communicative and pragmatic conditions of formation and actualization of reflexive discourse (based on German and Russian literary texts): dis. cand. filol. sc.: 10.02.19 – theory of language. – Ulyanovsk, 2005. – 227 p.
6. Polina, G.V. Linguistic verbalization of the concept GOD in the English discourse of the 14-20th centuries: abstr. dis. cand. filol. sc.: 10.02.04 – Germanic Languages. – Kharkiv, 2004. – 23 p.
7. Prykhodko, A.M. Concepts and conceptual systems in the cognitive-discursive linguistic paradigm. – Zaporizhzhya: Premier, 2008. – 332 s.
8. Stepanov Yu.S. Konstany. Slovar russkoy kultury. Opyt issledovaniya. [Constants. Dictionary of the Russian culture. Previous studies] – M.: Shkola "Yazyki russkoy kultury", 1997. – 824 p.
9. Shamayeva, Yu.Yu. The cognitive structure of the concept "JOY" (in the English language): abstr. dis. cand. filol. sc.: 10.02.04 – germanski movy. – Kharkiv, 2004. – 20 p.
10. Bierwiaczonek, B. A Cognitive Study of the Concept of LOVE in English. – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2002. – 228 p.
11. Castañeda, H.-N. Thinking, Language, and Experience. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 1988. – 302 p.
12. Gombert, J.É. Metalinguistic Development [translated from French by Harvester Wheatsheaf]. — Chicago: The University of Chicago Press, 1992. – 246 p.
13. Langacker, R.W. Foundations of Cognitive Grammar. – Vol. I.: Theoretical Prerequisites. – Stanford: Stanford University Press, 1999. – 516 p.
14. Merriam-Webster Dictionary / URL: <http://www.merriam-webster.com/dictionary>
15. The Free Dictionary by Farlex / URL: <http://www.thefreedictionary.com>
16. Tissari, H. LOVEscapes. Changes in prototypical senses and cognitive metaphors since 1500. – Helsinki: Société Néophilologique, 2003. – 469 p.
17. Fowles J. Shipwreck // Fowles J. Wormholes. – L.: Vintage, 1999. – P. 320-332.

The Concept SHIPWRECK in the essay "Shipwreck" by John Fowles: nonreflexive and reflexive aspects

T.V. Lunyova

Abstract: The article introduces a suggestion to discriminate between the nonreflexive and reflexive types of concept verbalization in texts. Nonreflexive verbalization is described as such a linguistic representation of a certain concept that involves the speaker's / writer's focus on the phenomenon represented by the concept but not on the concept itself. Reflexive concept verbalization is connected with a conscious attempt of a speaker / writer to think about the concept itself, i.e. about the content of the concept. The suggested discrimination between the nonreflexive and reflexive concept verbalization has been applied to the investigation of the peculiarities of the nonreflexive and reflexive actualization of the concept SHIPWRECK in the essay "Shipwreck" by John Fowles. The research has demonstrated that the nonreflexive actualization of the concept SHIPWRECK has the textual objectification of the logical, pictorial and emotive components of the abovementioned concept as its result. The reflexive actualization of the concept SHIPWRECK is done within the context of a deliberate writer's attempt to reveal from the moral and ethical standpoint the reasons of the attraction of shipwreck sites to many people. The nonreflexive verbalization of the concept SHIPWRECK is connected with the metaphorical representation of the conceptual constituents of its pictorial and emotive components. The reflexive verbalization of the concept SHIPWRECK does not make use of metaphorization, while the concepts used to reflect on the abovementioned concept may be represented metaphorically. The nonreflexive verbalization functions in the essay as a source of information about the phenomenon of shipwreck. The reflexive actualization enables readers to develop conscious attitude to the shipwreck and fosters their ability to apply critical attitude and examine the feelings experienced while watching shipwrecks.

Keywords: concept, conceptual constituent, nonreflexive verbalization, reflexive verbalization, metaphoric conceptualization